

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA

listopad 2014

MALÍŘ Z HOR – HANUŠ GANTNER (1853, Feldkirch – 1914, Steinhof u Vídně)

Kdo by neznal v Jindřichově Hradci na Nežáreckém předměstí dům č. 85/IV. Jedná se totiž o architektonicky výraznou budovu často nazývanou Gantnerův dům po svém neznámějším majiteli, akademickém malíři a železničním inženýrovi rakousko-lichtenštejského původu Hansi Gantnerovi, který se sem dostal služebně v roce 1883 při stavbě železniční trati Veselí – Jihlava.

V Jindřichově Hradci, kde během své práce bydlel, poznal dceru místního bohatého měšťana Aloise Matouška, Marii, s níž se v dubnu roku 1885 oženil. Manželům se již v roce 1886 narodil syn Milan, který se později stal významným jindřichohradeckým profesorem a známou kulturní osobností města. Právě Hanuš Gantner byl tím, který si nechal mezi léty 1893–96 přebudovat zděděný dům na Nežárce takřka do dnešní podoby a zřídil si v něm malířský ateliér.

Díky výhodnému sňatku se stal materiálně nezávislým, a proto se mohl věnovat výhradně umělecké tvorbě. Rozhodl se tedy doplnit si své nedosta-
tečné umělecké vzdělání a v 90. letech

19. století začal studovat u profesora vídeňské akademie J. Bergera, a poté pravděpodobně soukromě u známého mnichovského malíře zvířat profesora H. Zügela. Také odjel do Paříže, kde se seznamoval s technikami malby předních představitelů impresionismu. V neustálém zlepšování vlastní malířské techniky pokračoval i doma v Jindřichově Hradci, jelikož si zval k sobě další učitele malby. Navštívil ho tak další vídeňský profesor F. Schmutzer, přijel za ním i jeho mnichovský profesor H. Zügel a také feldkirchský rodák a blízký přítel J. Huber.

Na Gantnerových obrazech můžeme nejčastěji vidět skot zapřažený do povozů či ovce a kozy volně se pasoucí v krajině. Volně také přecházel ke krajinným výjevům, ať už malovaným na svých častých návštěvách rodného Lichtenštejska, či později v okolí Jindřichova Hradce. Malíř, nazývaný též "umělec z nežárecké věže", je známý i svými přípravnými malbami jindřichohradeckých zákoutí i blízkého okolí města, například romantických meandrů řeky Nežárky, často zaplněných vodním ptactvem či nad řeku sklánějícími se stromy. Mimo jiné se taktéž úspěšně věnoval figurální nebo portrétní malbě. Dokladem zvládnuté techniky malby jsou hlavně portréty rodinných příslušníků.

uskuteční 6. listopadu v 16.00 hodin ve výstavní síni „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí. K jubilejní výstavě byl naším muzeem vydán celobarevný výstavní katalog, který představí nejenom malířův zajímavý život, ale i jeho bohaté umělecké dílo.

Jakub Valášek

VÁNOČNÍ VÝSTAVA ŘEZBÁŘE VLADIMÍRA DOUBALA

Výstavní sezonu muzea stejně jako každý rok uzavírá vánoční výstava betlémů, tentokrát z dílny amatérského výtvarníka Vladimíra Doubala z Trhové Kamenice. Je to již pátý tvůrce, který v rámci cyklu „Vánoce u svatého Jána“ představuje vedle betlémů i celou šířku své tvorby. Vladimír Doubal, původně řezbář ze záliby, se vypracoval na úroveň profesionálních výtvarníků. Jako většina řezbářů se na počátku své tvorby zabýval vytvářením betlémů. Jeho první betlémeček tvořila pouze Svatá Rodina s oslíkem a volkem a vyznačovala se hladkými jednoduchými tvary. Další skupina betlémů, které vzešly z jeho rukou, byla v tradičním realistickém provedení, buďto v přírodním provedení nebo s barevnou polychromií. Posledním typem betlémů jsou jesličky fantazijních tvarů připomínající exotické květiny. Vrcholem je jeho květinový betlém, jehož figury překvapí svým netradičním pojetím a složitou filigránskou řezbou.

Vedle betlémů se autor věnuje volné tvorbě, kde se snaží respektovat stavbu stromu a kresbu dřeva. Reliéfy a basreliefy stromů dělá podle reálných vzorů anebo se mu projektují staré mohutné stromy do vědomí jako záznam toho, co tu již kdysi žilo. U soch je to jinak. Zde přichází to, co je současné a projevuje se pro jeho vnímání v nejpříjemnější formě. A tak ve spolupráci s prokreslením dřeva a jeho vůdčí silou, vzniká to, co si může divák prohlédnout. Vznikají tak plastiky žen, madon, katedrál, krajín, nebo řek. Díla Vladimíra Doubala jsou typická především výrazným řezbářským rukopisem i jeho ideovým pojetím jednotlivých děl, zejména soliterů.

S pracemi Vladimíra Doubala je možné se pravidelně setkávat na výstavách doma i v zahraničí. Jeho díla si mohli návštěvníci prohlédnout na mezinárodních výstavách betlémů v Hradci Králové, v německém Berlíně, v italském Giffoni Valle Piana a v mnoha dalších městech po celé České republice a nyní si je budou moci prohlédnout v našem muzeu. Vernisáž výstavy bude v sobotu 8. listopadu od 15.00 hodin a vánoční atmosféru navodí vokální soubor X-TET a varhaník Štěpán Štrupl.

Alexandra Zvonařová

Pohledy do zákulisí

V listopadu 2013 byla v Muzeu Jindřichohradecka otevřena nová Síň Emy Destinové. Letošní ročník zpravodaje NOVUM přináší několik zajímavostí a detailů o exponátech dokumentujících umělecký odkaz a životní osudy nejslavnější české pěvkyně.

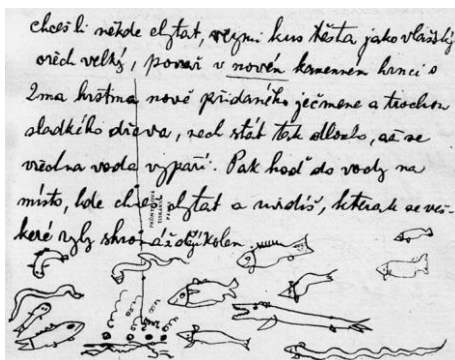
11. Vášnivá rybářka

Výjimečná umělkyně světové proslulosti měla i výjimečné záliby. Na počátku 20. století zdaleka nebylo obvyklé, aby žena například vysedávala někde u vody a chytala ryby. Ema Destinová však zažitě zvyklosti překonávala s osobitostí sobě vlastní. Proto si také zvolila za svůj domov zámek ve Stráži nad Nežárkou stojící přímo nad řekou v krajině plné rybníků, kterou protéká i znamenitý výtvor lidského důmyslu a lidské práce, Nová Řeka. Právě u ní prožívala slavná pěvkyně své šťastnější chvíle.

Berlín, Londýn, Paříž, New York... Nejvýznamnější světové metropole dobyla Ema Destinová svým zpěvem. Přestože jí daly poznat chuť slávy, uměleckých triumfů i materiálního dostatku, spokojená se tam necítila. Vždy se těšila, až se po namáhavých sezónách vrátí do Čech, až spočine v lůně milované krajiny, té „perle zasazené mezi smaragdy luk a lesů, hořících v zlatě úrodných pšeničných a žitných polí“, jak okolí Stráže nad Nežárkou charakterizovala ve své knize Ve stínu modré růže. Celé dny dokázala sedět na břehu či v loďce, naslouchajíc rytmickému šplouchání Nežárky nebo Nové řeky, doprovázenému tichým švehlením starých stromů a ptačím zpěvem. Ačkoliv byla vášnivou rybářkou, s určitou pýchou se chlubící svými úlovky, zejména obrovskými štikami, s nimiž svedla nejednen urputný zápas, o ulovené ryby nejevila už valného zájmu. Většinu úlovků rozdala, některým „darovala svobodu“ ve svých rybnících, jen z těch zvlášť výjimeč-

ných si nechala udělat tro-feje, například preparovanou hlavu osmikilové štiky, kterou chytla na Leštině v květnu 1920. Právě tato trofej spolu rybářskými pruty slavné pěvkyně, s fotografiemi jejich úlovků, jejím rybářským lístkem a dalšími doklady její nevšední záliby tvoří náplň částí průběžné vitríny nazvané příznačně Vášnivá rybářka. Pozornému návštěvníkovi neujde ani úryvek ze zajímavého dopisu Emy Destinové s vlastnoručně psaným návodem, kterak ryby navnadit.

František Fürbach

Z p r á v y :

Expozice v jezuitském semináři - otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je pro veřejnost uzavřena. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost otevřen v rámci výstavy denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost celoročně v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Ve **čtvrtek 6. listopadu od 16.00 hodin** se koná ve výstavní síni „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí vernisáž výstavy **MALÍŘ Z HOR - HANUŠ GANTNER** uspořádané u příležitosti 100. výročí od umělceva úmrtí. Na vernisáži vystoupí Komorní soubor JHSO. Výstava potrvá do 6. ledna 2015.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zve na vernisáž výstavy z cyklu „Vánoce u svatého Jána“ s názvem **VLADIMÍR DOUBAL – BETLÉMY, DŘEVOŘEZBY**, která se koná **v sobotu 8. listopadu od 15.00 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele. Na vernisáži vystoupí vokální soubor X-TET s vánočními spirituály a varhaník Štěpán Štrupl. Výstava potrvá do 30. prosince 2014.

Setkání spolku Přátel starého Jindřichova Hradce se koná **v pondělí 10. listopadu od 19.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Na programu je přednáška historika Mgr. Libora Svobody, Ph.D., s názvem **ROK 1989 V OKRESE JINDŘICHŮV HRADEC**. Vstup volný nejen pro členy spolku.

V **pátek 28. listopadu od 18.00 hodin** pořádá Klub historie letectví ve spolupráci s Muzeem Jindřichohradecka přednášku Pplk. Jana Štěpánka s názvem **44. LEHKÝ MOTORIZOVANÝ PRAPOR JINDŘICHŮV HRADEC A JEHO MOŽNÉ ÚKOLY V NADCHÁZEJÍCÍCH LETECH**. Konferenční sál muzea ve Štítného ulici. Vstup volný nejen pro členy klubu.

Muzeum Vás srdečně zve na výstavu **FAUNA BÁJNÁ I SKUTEČNÁ v mědirytinách Antonia Tempesty** do výstavní síně „V jezuitském semináři“. Výstava potrvá do 2. listopadu 2014.

Jindřichohradecké muzeum Vás srdečně zve také do minoritského klášteře ve Štítného ulici. V křížové chodbě je umístěna výstava prací žáků SUPŠ sv. Anežky České v Českém Krumlově s názvem „**VŠECH ŠEST POHRMADĚ**“, která potrvá do 9. listopadu 2014. Dále Vás zveme do výstavního sálu na výstavu „**STAVEBNICE MERKUR**“ ze soukromé sbírky Jiřího Mládka, jejíž součástí je herna pro děti a merkurová stavebnicová dílna. A do konferenčního sálu muzea, kde je přístupná výstava „**POZDRAV Z CIRKU**“, která mapuje historii cirkusů a cirkusové rodiny Štipků na Jindřichohradecku. Obě výstavy potrvají do 30. prosince 2014.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XXIII. 11/2014

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Registrační značka: MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Pavla Michalová

www.mjh.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny), E-mail: muzeum@mjh.cz